

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาเพื่อเลือกหัวข้อที่จะทำการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องหลังจากกำหนดหัวข้อผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาสาระความรู้ แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในตำรา หนังสือวารสาร งานวิจัยและผลงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบการวิจัย เขียนโครงร่างการวิจัยและแนวทางในการดำเนินการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อการค้นคว้าอิสระ และรับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา และนำไปทดสอบโดยทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและประชาชนที่ศึกษาจำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ผลข้อมูลทางสถิติ แปลความหมายหรือตีความข้อมูล แล้วสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 รายงานผลทางการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการเขียนรายงานวิจัยฉบับร่างเสนออาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จัดพิมพ์เสนออาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรที่จะศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มผู้นำชุมชน และผู้นำหน่วยงานราชการระดับท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 9 คน

1.2 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหรืออาศัทรพยากรในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 56 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ได้แก่กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane จากจำนวนประชากรประมาณ 5,294 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง:2558) นำมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% คำนวณตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย

n หมายถึง จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างซึ่งในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 5%

แทนค่า

$$n = \frac{5,294}{1 + 5,294(0.05)^2}$$

$$= 372.16$$

ดังนั้นจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 375 คน

3. การหากลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 375 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับเลือกพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล บริเวณชุมชนพื้นที่ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านเมืองกุด (บางส่วน) และหมู่ที่ 2 บ้านแม่ตะมาน (บางส่วน) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota) คือเก็บข้อมูลตามชุมชนต่างๆ ทั้งนี้ โดยเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนได้หน่วยตัวอย่างครบตามที่กำหนดไว้ คือ 375คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บ

รวบรวมข้อมูลกับประชาชนในตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งดำเนินการสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

1.1 ศึกษาหลักการทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 35 ข้อ แล้วเสนอให้อาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content Validity) ว่าครอบคลุมตัวแปรต่างๆ หรือไม่ แล้วนำมาพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาการใช้ถ้อยคำ และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข

2. ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและประชาชนในพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ประเทศ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยสภาพแวดล้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างและประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความตระหนักรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ลักษณะคำถามเป็นแบบถูก-ผิด (True False) จำนวน 15 ข้อ

นอกจากนั้นได้มีส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยนำมาจัดกลุ่มตามประเด็นสำคัญ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 คุณภาพด้านความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา

พิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาของงานวิจัย คุณภาพของเครื่องมือวัดที่ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการใช้เครื่องมือวิจัยสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด

3.2 คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Pre-Test) กับกลุ่มประชาชนพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกประชาชนในหมู่ที่ 3 บ้านสบถ้ำและบ้านทุ่งยั้ง ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากลักษณะพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีวัดความคงที่ภายใน (The Measure of Internal Consistency) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach 1970: 161) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ดังนี้

- 1) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยสภาพแวดล้อมมีค่าเท่ากับ 0.777
- 2) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามข้อมูลการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีค่าเท่ากับ 0.804
- 3) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามข้อมูลความตระหนักรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีค่าเท่ากับ 0.738

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามในวันประชุมหมู่บ้านประจำเดือนและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองซึ่งใช้เวลาเก็บและรวบรวมแบบสอบถามในวันนั้น
2. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด
3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและประชาชนในพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ประเทศ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยสภาพแวดล้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่

ศึกษาได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

3. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างและประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535, 111)

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 – 5.00	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนทดสอบโดยการทดสอบ t-testและสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance: ANOVA)

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกับปัจจัยสภาพแวดล้อมใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

6. การศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในตำบลกุดช้างอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1.สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum (\bar{x} - x)^2}}{N}$$

เมื่อ $S.D.$ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x หมายถึง คะแนนระดับการประเมิน
 $\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย
 N หมายถึง จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.4 ค่าอำนาจจำแนกตามวิธีการของ t-test (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538: 104)

$$t = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_i}{\sqrt{\frac{S_h}{N_h} + \frac{S_i}{N_i}}}$$

เมื่อ t หมายถึง ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
 $\bar{x}_h$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{x}_i$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_h หมายถึง คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 S_i หมายถึง คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 N หมายถึง จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

ลิขสิทธิ์โดย Chiang Mai University
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved